

20 memorialia non tribuunt iurisdictionē ei, qui non habeat, dum iurisdictione communicari solet per commissiones, vt in Signaturę rubrica aduertitur; Solumque de consuetudine, per hæc memorialia, seu rescripta, aliqua tribui solet maior facultas; Putà, quod Iudex ordinarius, vel delegatus non teneatur pro executione iudicati parere aliquibus inhibitionibus, quæ per debitores obtineri solent ad defatigandos creditores, ac impediendam executionem, cum similibus; Aut habilitari solent officiales, & administratores piorum locorum, vt facere valeant ea, quæ ex eorumdem locorum Statutis, vel stylis facere non possunt, Et generaliter in ijs, quæ respiciunt, potius accidentalia, quàm substantialia iurisdictionis, & potestatis, pro negotiorum qualitate, ac stylis.

De alijs Palatii Apostolici & Papæ officialibus, & ministris; Et præsertim de eiusdem Palatii Præfecto; Et de Magistro; Et de Auditore Papæ, & alijs.

S V M M A R I V M

- 1 **D**E præfecto Palatii Apostolici qui Maior domus dicitur.
- 2 Quales sit eius munus, & cui personarum generi conferatur.
- 3 Est iudex omnium familiarium, & ministrorum Palatii.
- 4 Est etiam Gubernator ciuitatis Tusculanae, & Arcis Gandulphi, & qualis sit eius iurisdictione.
- 5 De Magistro eiusdem Palatii, & de eius munere.

- 6 Quod antiquitus tanquam Canonista quouque exerceret munus Auditoris.
- 7 De eius loco, vel sessione in Cappella.
- 8 De iurisdictione, & officio circa impressionem librorum, ac prohibitionem.
- 9 De alijs eius præminentijs, & prærogatiuis.
- 10 De Auditore domestico Papæ, eiusque munere.
- 11 De eodem alibi remissiuè.
- 12 De Alijs Palatii officialibus, & præsertim de Præfecto cubiculi.

DISC. VIII.

1 **P**ræfectus Palatii Apostolici, est tanquam quidam Gubernator dicti Palatii & rector, ac prouisor familiæ Papæ, itteque ab aliquo moderno tempore, honestiori vocabulo nuncupari cœpit Maior domus, cum prius, retinendo antiquam simplicitatem, appellaretur Magister domus, vnde propterea lepidissimus Boccalinus in parnasianis discursibus, ingeniosè desuper ludit in persona eximie nobilitatis Cardinalis de Acquaiua, qui sub Gregorio XIV., istud obtinuit munus, à quo ad purpuram breui euectus fuit.

- Est pariter munus, potius priuatum, quàm publicū seu potius aulicum, quàm curiale seu forense, iuxta Curie Magistratum hierarchicum ordinem, qui apud scriptores habetur; Adhuc tamē de facto est, munus magnæ existimationis, ac de illis primi ordinis, vt potè pro frequentiori contingentia, ex vltimis seu magis proximis gradibus ad purpuram; Vnde propterea regulariter esse solet penes qualificados, ac emeritos Prælatos, qui per alios gradus, etiam Nuntiatorum aliorumque publicorum munerum transierint, Illeque in ordine Episcopali vel Archiepiscopali constitutus esse solet, adeò vt si per Papam ad hoc officium assumatur simplex Prælatos, ista occasione creatur Episcopus titularis in partibus.
- Aliquam tamen notabilem iurisdictionem habet, adeò vt speciem Tribunalis considerabilis constituat, habendo Auditorem, aliosque ministros, quoniam est (priuatiuè ad omnes alios Curie iudices, & Tribunalia) Iudex in omnibus causis
- P.2. Relatio G 2 (cui-

ciuilibus, criminalibus, & mixtis, non solum totius familiæ actualis Papæ, id est eorum, qui in Palatio viuunt, Papæ seruitio, in maioribus, minoribus, & infimis muneribus addicti, sed etiam omnium, qui in Vrbe, vel extra, propriæ domi viuendo, mediâtè, seu remotè, Papæ, seu Palatio Apostolico, eiusque villis, vel membris inseruiūt; Vt (ex. gr.) sunt prouisores carnum, tam ciuilibum, quàm siluestriū, ac piscium, & olerum, aliorumque victualium; Nec non sunt mercatores subministrantes ea, quæ necessaria sunt ad vestitum; Ac artifices, medici, chirurgi, barbitonfores, & alij similes.

Est etiam Gubernator Tusculanæ Ciuitatis, & Arcis Gandulphi, tanquam locorum destinatorum seruitio Papæ, quādo rusticari velit, præsertim in consuetis temporibus, veris, & autumnis; Ideoque in his locis particulares deputat gubernatores, & cancellarios, aliosque officiales, à quibus ad ipsum habentur recursus, vel interponuntur appellationes; Non tamen præcisè, & ex necessitate, cum etiam ad Auditorem Cameræ, vel per viam commissionis in Rota, seu coram Prælatis appelletur, ideoque est Ordinarius in temporalibus primæ instantiæ, sicut est Episcopus in spiritualibus; Habet tamen aliquid plus, quam Episcopus in eo, quod à Vicario non appellatur ad Episcopum, cum sit idem & vnum Tribunal, & tamen ab his localibus officialibus, qui sunt eius Vicarij, ad ipsum appellatur, vel habentur recursus; Istasque causas vltioris instantiæ, quandoque (licet rarò) cognoscere solet per se ipsum, & quandoq; particulariter alicui Prælato vel qualificato Curiali committere; frequentius autem per eius Gubernatorem eas cognoscit, & iudicat.

In eodem Palatio quoque residet, atque inter Papæ aulicos familiares, recensetur vnus religiosus ordinis Sancti Dominici, S. Theologiæ eximius professor, cum socio pariter eisdem facultatis professore, qui speciem eius Vicarij, seu adiutoris in munere, præferre videtur, ultra cōuersos qui pro eorū seruitio sint neces-

sarij; Isteq; gerendo munus Theologi Papæ, siue sit tanquam Papæ, seu magis propriè tanquam Episcopi Urbis, nuncupatur magister S. Palatij, in sua origine probabiliter assumptus ad effectum, vt in rebus, quæ ad fidem pertinent, in priuatis occurrentijs Papam informet, tanquam per speciem consultoris in his materijs; Eo modo quo, data proportione, tenet theologum plures Archiepiscopi, & Episcopi, ac etiā Cardinales, potissimè antiquioribus, tēporibus, antequā sub Paulo III. erigeretur Congregatio Inquisitionis, vel Sancti officij, quæ hodie in ijs quæ pertinent ad Ecclesiam vniuersalem, & Papam vti Papam, istas gerit partes, vt infra in eius rubrica. A

Istud autem officium dici meretur magis publicum & curiale, quam aulicum, in ordine hierarchico Curie, eiusque magistratum; Ideoque tam ratione antiquitatis, quàm ratione dicti muneris, quod antè erectionem præfate Congregationis exercebat, valdè considerabilis erat eius auctoritas, illudque præsertim exercuit Sanctus Raimundus qui de mandato Gregorij IX. fuit compilator quinque librorum decretalium; Ac propterea non Theologiæ tantum, sed etiam Iuris Canonici antiquitus eximius professor erat & per consequens etiā peritus in Iure Ciuili, dum vix dari potest bonus Canonista sine hac peritia, vt alibi aduertitur B; Vndè propterea commendabilis videbatur vsus antiquus, quod aliqui religiosi, vt huic muneri se aptos redderent, non solum Theologiæ, sed Canonum studijs æquè principaliter vacarent, vt docent opera præsertim Cardinalis de Turrecremata, qui fuit etiam huius ordinis Prædicatorum professor, pluresque antiqui primi ordinis Canonistæ, ac nostri Præceptores fuerunt monachi seu regulares, & tamen magis Canonistæ, quàm Theologi; Ideoque nimium probabile est, quod idem Magister gereret eas partes, quas hodiè gerit domesticus Auditor Papæ, dum antiquū ceremoniale, seu praxis cappellæ pontificiæ, ante eius reformationem sub Alexan-

A. infra disc. 14.

B. in annot. ad S.C.T. disc. 32. & tit. de iurisdic. in supplemento & infra disc. 22. agēdo de Iudicis idea occasione tribunalis Rotæ.

xandro VII. docet, quod reputabatur tanquam vnus ex Rotæ Auditoribus; Immo omnium maior ac dignior, præter Decanum, sub quo, supra alios, quamuis antiquiores, sedebat; A tempore verò dictæ reformationis sequutæ sub præfate Alexandro septimo, per quā Rotæ Auditores subdiaconi creati fuerūt, cum prærogatiua rocchetti, vndè propterea, ita decisa remansit antiqua lis præcedentiæ inter Auditores Rotæ & Clericos Cameræ, forsā ratione simetrici, vel hierarchici ordinis, & ne inter indutos habitu Clericorum sæcularium interfecarent induti habitu regulari, iuxta ea quæ in materia præminentiarum ac alibi habentur, C nunc, sedet quidem cum Auditoribus Rotæ, sed post eorum vltimum.

Hodiernum autem munus huius Magistri, principaliter consistere videtur in reuisione operum seu librorum in Vrbe, ac districtu imprimendorum, cum impressio prohibita sit, sine præuia licentia Cardinalis Vicarij seu eius Vicegerentis, quæ concedi solet sub conditione reuisionis, & approbationis huius Magistri, qui quandoque per se ipsum, vel per eius socium hanc reuisionem facit, et quandoque, ac frequentius, in libris legalibus vel aliarum facultatum, quarum ipse, eiusque socij non sint professores, reuisionem committit alicui probato professori, ad cuius relationem ipse licentiā impartitur, vt docet praxis ad eodē frequēs librorū, qui in Vrbe imprimuntur; Quin immò neq; ista licentia sufficit, sed postquam liber est impressus, desideratur altera eius licentia super publicatione, cuius occasione, per Impressorem tres ei traduntur eiusdem libri copię impressæ, vna scilicet pro seipso, altera pro socio, & altera pro dicto Vicegerente.

Retinet quoque facultatem, quam fortè solus exercebat ante erectionem dictæ Congregationis Inquisitionis & alterius, quæ dicitur Indicis librorum prohibitorum, de qua etiam infra in sua sede D, reuidenti scilicet (vbi velit) libros alibi impressos, qui in Vrbe, eiusque districtu vendantur, seu legantur; Ac etiam con-

C. sub tit. de præminent. disc. 24.
D infra disc. 19.

cedendi licentias personis non suspectis, legendi libros prohibitos, ad aliquem bonum finem, ideoque ex ista etiam causa, ante dictarum Congregationum erectionem, longè maiorem faciebat figurā; Atque in huius officialis praxi verificatur id quod alibi aduertitur E; quod scilicet diocesis particularis Urbis extenditur ad centum milliaria, dum vltra hodiernum districtum breuiorem 40. milliarium, intrā dictum maiorem ambitum in præmissis suum officium exercet, aliaque habet prærogatiuas.

Adhuc tamen in hierarchia regulari, est officium magnæ existimationis; Tum ob præmissam iurisdictionem, & ob annexum munus fixi Consultoris dictæ Congregationis seu Tribunalis inquisitionis; Tum etiam quia, cum ad præscriptum Apostolicarum Constitutionum, ad decorandum clerum regularem, congruat aliquos religiosos Cardinalium Collegio cooptare, iste reputari solet gradus valdè proximus huic dignitati, vt praxis pluries probauit; Ac vitra præmissa, est etiam fixus, & cōtinuus concionator Palatij seu familiæ Papæ in consuetis prædicationis temporibus, Aduentus scilicet, & Quadragesimæ.

Officium Auditoris domestici Papæ, est de iure, potius aulicum, seu priuatū, quàm publicum, vel curiale, dum apud antiquos Practicos, aliosque Doctores, mentionem facientes de officialibus Papæ, & Curie, de hoc ministro non agitur, quoniam in sensu aliquorum Auditor Papæ est Auditor Cameræ, (licet probabilior videatur sensus aliorum quod Auditor Cameræ esset potius Auditor Camerarij vt in sua sede F; Istasque partes priuati Auditoris Papæ, antiquitus probabiliter implebat dictus Magister S. Palatij, vt supra.

Istius autem officialis munus, principaliter consistit in adiuuando Pontificem in studijs, quādo interueniat in Congregationibus, siue in alijs negotijs per se ipsū explicandis, in Cōsistorio vel in Aula, siue in Signatura gratiæ, eo modo quo faciunt omnes Auditores Cardinalium ac etiā Prælatorum; Atq; ab aliquo moderno tem-

E. supra disc. 2. & de præminent. disc. 1.
F. infra disc. 34.

tempore, nostra ætate, illi iniuncta est cura se informandi de qualitatibus eorum, qui Papæ proponantur pro regimine Ecclesiarum Cathedralium, & Metropolitanarum.

In forensibus autem, iuxta pariter modernam introductionem, eius munus principaliter versari videtur in ijs, quæ concernunt recursum (ad Signaturam Gratiæ, ideoque de hoc agitur infra in dictæ Signaturæ rubrica particulari. G

Alij verò aulici officiales, ut sunt Præfectus cubiculi, Pincerna, Dapifer, Eleemosynarius & alij, nullā habent iurisdictionem, ac propterea nullam figurā faciunt in ordine hierarchico Curie Romanæ; Bene verum quod primū præsertim munus Præfecti cubiculi, esse solet magnæ estimationis, & quandoque exerceri per seniore, nimiumque qualificatum Prælatum, qui transierit per gradus, & munera, etiam maiora, ideoque mereatur dici proximus purpuræ, ad quam ab hoc munere transitū fieri frequens praxis docet; Ut præsertim nuper ea docuit in Clemente X. qui alteri Clementi immediato prædecessori post plura etiam primaria munera laudabiliter exercita Episcopi Camerensis; Nuntij Neapolis; Nuntij Collegij Cardinaliū ad Principes Italiæ; Et Secretarij Cōgregationis Episcoporū, & Regulariū, ad hoc munus assumptus, fuit successor immediatus; Ideoq; ad Curiam aulicam potius, quàm ad forensium istorum, & aliorum officialium munera, pertinent.

Gr. disc. 30.

De Datario, ac alijs Datarie officialibus.

S V M M A R I V M.

- 1 **D**E agentibus de hac materia Datarie, & de vocabulo Datarij.
- 2 Quale sit institutum Auctoris in uniuersa hac relatione.
- 3 Quare expediat antiquum statum scripturarum, & scire.
- 4 In quo consistat æquiuocum scriptorum de quibus num. 1.
- 5 In quo proprie consistat munus Datarij, & quod ipse non conficiat literas.
- 6 Quæ sint negotia, quæ transeunt per Datariam.
- 7 Quæ negotia antiquitus per Papam explicabantur.
- 8 Et per quæ organa hodiè dicta antiqua negotia transeant.
- 9 Quæ concessiones fiebant per Pœnitentiarium, & hodiè fiunt per Datariam.
- 10 Multa negotia quæ expediuntur per Datariam, sunt moderna.
- 11 De origine, & introductione reservationum, & affectionum Apostolicarum in beneficijs.
- 12 Quod per reservationes penè annihilata sit potestas Ordinariorum in collatione beneficiorum.
- 13 De quo tempore, & ubi ceperint reservationes Apostolica beneficiorum.
- 14 De causa introductionis officij Datarij.
- 15 Gratia anterior præualet, ac attendi debet.
- 16 Quale item sit munus, vel officium Datarij.
- 17 De ethimologia vocabuli, vel nominis Datarij.
- 18 Quibus personis hoc datarij munus iniungatur, & præsertim Rosæ Auditoribus.
- 19 Cardinales non vocantur Datarij, sed Prodatarij.
- 20 De Subdatario, & Perobitum.
- 21 De munere Datarij in preparando negotia Papa proponenda, & de signatura supplicationum.
- 22 De eodem Subdatario.
- 23 De data, quæ apponitur supplicationibus signatis.
- 24 De primo, & secundo reuisore alijsque offi-